

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bořivoje Hájka a soudců JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D. a JUDr. Martiny Vršanské ve věci žalobců a) [redacted], nar. [redacted] bytem [redacted], b) [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], obou zastoupených JUDr. Milanem Břeněm, advokátem se sídlem ve Svitavách, nám. Míru 28, proti žalovanému [redacted], nar. [redacted] podnikateli, bytem [redacted], zastoupenému JUDr. Petrem Cardou, advokátem se sídlem ve Svitavách, Pod Věží 3, o zaplacení 276.000,- Kč s příslušenstvím oproti vydání věci, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu ve Svitavách ze dne 15.2.2005, č.j. 4C 977/2001-108,
t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu **se p o t v r z u j e .**

II. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náklady odvolacího řízení ve výši 52.073,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Milana Břeně.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud uložil žalovanému zaplatit žalobcům částku 276.000,- Kč s 10% úrokem

z prodlení od 14.11.2000 do zaplacení, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku oproti vydání 23 ks dveřních křídel sestávajících ze 2 ks jednokřídlých dveří prosklených, 13 ks jednokřídlých dveří plných, 3 ks dvoukřídlých dveří prosklených a 1 ks dvoukřídlých dveří zašupovacích prosklených a dále vydání 19 ks dveřních obložek (výrok pod bodem I.). Zároveň žalovanému uložil nahradit žalobcům náklady řízení ve výši 63.542,80 Kč k rukám jejich advokáta do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok pod bodem II.).

Po provedeném dokazování okresní soud dospěl k závěru, že mezi účastníky byla uzavřena ústní smlouva o dílo, dle níž měl žalovaný pro žalobce na zakázku zhotovit interiérové dveře a obložky specifikované blíže ve výroku pod bodem I. napadeného rozsudku určené do jejich domu v [REDAKCE]. Dle uvedené smlouvy byla mezi účastníky sjednána záloha ve výši 276.000,- Kč, kterou žalobci žalovanému skutečně před započetím díla také předali. Žalobci předmět díla od žalovaného převzali 6 týdnů po sjednaném termínu dodání, který byl stanoven na den 15.10.1999. Soud prvého stupně vzal dále za prokázané, že dílo provedené žalovaným vykazovalo četné odstranitelné výrobní a montážní vady, jež žalobci včas a řádně reklamovali. Stran včasné a řádné reklamace vad i jejich specifikace okresní soud vycházel ze zápisu z 19.4.2000 a předávacího protokolu z 18.9.2000. Existenci vad měl za prokázanou rovněž svědeckou výpověď pracovníka žalovaného [REDAKCE] [REDAKCE], znaleckým posudkem znalce [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] a šetřením na místě samém. Uplatněná reklamáce nebyla vyřízena ve lhůtě 30 dnů, potažmo žalovaný vady neodstranil ani v dodatečných lhůtách, jež mu stanovili žalobci. Z tohoto důvodu bylo nutno ve smyslu § 19 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele (dále jen zákon č. 634/1992 Sb.) považovat veškeré vady za neodstranitelné. Protože se současně jednalo o vady, které bránily tomu, aby dílo mohlo být podle objednávky řádně užíváno jako věc bez vady, žalobci důvodně využili svého práva na odstoupení od smlouvy (viz přípisy žalobců z 25.10.2000 a 30.10.2000). Za této situace okresní soud shledal důvody pro uložení povinnosti žalovanému vrátit žalobcům složenou zálohu (částku 276.000,- Kč, a to včetně příslušenství, jež má oporu v ust. § 517 odst. 2 obč. z. a § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb.) oproti povinnosti žalobců vydat žalovanému předmět díla. V reakci na procesní obranu žalovaného okresní soud uvedl, že žalovaným poskytnuté plnění bylo sice jen zčásti vadné (vady se týkaly jen některých dveří a obložek), nicméně celá dodávka představovala jeden funkční celek, a proto nelze odpovědnost

za vady vztahovat pouze k vadné části díla. Podle názoru okresního soudu byla rovněž nerozhodnou otázkou, zda se dodané dveře s obložkami staly samostatnými věcmi, či se zabudováním do nemovitosti žalobců staly její součástí. V této souvislosti akcentoval, že žalobou zvoleným postupem (vrácení vzájemně poskytnutého plnění ze smlouvy o dílo) by mohli být dotčeni pouze žalobci, kteří však toto řešení sami navrhli. Žalovaný se tohoto argumentu proto dovolávat nemůže. Ze všech shora uvedených důvodů proto okresní soud žalobě v plném rozsahu vyhověl.

Ve včas podaném odvolání žalovaný předně zpochybňoval závěr okresního soudu o tom, že mezi účastníky byla uzavřena ústní smlouva o dílo, když poukazoval na to, že straně předmětu díla zůstala tvrzení žalobců neúplná. Posouzení dané otázky je přitom zásadní, neboť bez platně uzavřené smlouvy o dílo nelze uplatňovat práva z odpovědnosti za vady. Dále namítal, že žalobci nesnesli dostatek tvrzení a důkazů o tom, že vady řádně a včas reklamovali. Z provedeného dokazování - záznamu z 19.4.2000 vyplývá, že žalobci v záruční šestiměsíční lhůtě (plynoucí od předání díla - počátku prosince 1999) reklamovali vady pouze u části dodávky - 13 ks interiérových dveří, jež se týkaly nesprávného zadlabání zámků. Zápis z 18.9.2000 pak potvrzuje, že žalobci převzali opravené dveře. O reklamaci dalších vad žádný důkaz podán nebyl. Odvolatel dále nesouhlasil s tím, že okresní soud posoudil věc jako jednu dodávku, potažmo s názorem, že existence vad u některých dveří, jež brání řádnému užívání, představuje důvod pro zrušení smlouvy ohledně všech dveří. V tomto ohledu poukazoval na to, že žalobci reklamovali vady u jednotlivých dveří a že rovněž znalec potvrdil vady bránící řádnému užívání věcí pouze u některých dveří, aniž by blíže specifikoval, kterých dveří se toto zjištění týká. Žalovaný uznává, že u části dodávky vady existují, nicméně je přesvědčen, že právu žalobců na odstranění vad (tj. těch vad, které byly reklamovány v záruční době) odpovídá povinnost umožnit odstranění těchto vad. Žalovaný namítal, že toto žalobci neumožnili, přičemž okresní soud se s touto námitkou nevypořádal. Pokud jde o tvrzené odstoupení od smlouvy a s ním spojený požadavek na vrácení plnění (zde odvolatel rovněž namítl, že stejnopis znění žaloby, který vyjadřoval synallagmatický závazek účastníků, mu nebyl doručen), žalovaný vyslovil přesvědčení, že se okresní soud věcí dostatečně nezabýval z toho hlediska, zda žalobci jsou schopni splnit vzájemnou povinnost, tj. vydat plnění, které přijali. Tato schopnost vydat protiplnění musí být dle

názoru odvolatele zkoumána jednak z hlediska faktického, jednak z hlediska právního. Pokud jde o možnost faktickou, okresní soud pochybil, pokud znalci nezadal úkol, aby uvedl, zda z technického hlediska je možné dveře a obložky odmontovat, aniž by došlo k jejich poškození. Žalovaný tvrdí, že to možné není. V každém případě jde o otázku odbornou, kterou by měl soud posoudit za pomoci znaleckého posudku. Při posuzování schopnosti vydat protiplnění z hlediska právního, nutno dle odvolatele zodpovědět otázku, zda dveře (včetně obložek) se zabudováním staly součástí stavby, protože případným odstraněním dveří by byli postiženi žalobci jako vlastníci nemovitosti. Tuto otázku je třeba posuzovat objektivně podle zákonných hledisek (§ 120 obč. z.) a nelze - jak to učinil okresní soud - vycházet z toho, že je věcí žalobců, zda dveře vybourají a tím oddělí od nemovitosti. Rozhodnutí soudu musí být vykonatelné. Nelze proto žalobcům uložit povinnost vydat (jako vzájemné plnění) věc, která právně jako věc samostatná neexistuje. Stran zmíněné právní otázky, zda předmětné dveře s obložkami jsou samostatnými věcmi, žalovaný odkazoval na judikaturu Nejvyššího soudu, ve světle které nutno posuzovat i daný případ. V závěru svého odvolání žalovaný rovněž namítal, že se okresní soud dostatečně nezabýval ani otázkou, jaká smlouva byla mezi účastníky vlastně uzavřena. Jde totiž o to, že pokud měl žalovaný provést dílo, které spočívalo v tom, že budou vyrobeny dveře a obložky a tyto budou zamontovány do nemovitosti, čímž se stanou její součástí, nemohlo se jednat o smlouvu kupní, jak by to odpovídalo argumentaci žalobců, kteří v žalobě odkazovali na § 648 odst. 2 obč. z. Žalovaný je názoru, že pokud měl žalovaný dodat a zamontovat dveře, které se z povahy věci stanou součástí stavby, pak by se spíše mohlo jednat o smlouvu podle § 652 a násl. obč. z. Domáhal se změny napadeného rozsudku a zamítnutí žaloby, event. zrušení rozsudku okresního soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

Žalobci se ve vyjádření k odvolání ztotožnili s napadeným rozsudkem. Pro případ namítaného neuzavření smlouvy vznesli otázku, na základě čeho žalovaný plnil (dodal dveře a obložky) a rovněž obdržel zálohu na zhotovení díla. Ohledně odpovědnosti žalovaného za vady díla uvedli, že bylo jimi tvrzeno i prokázáno, že dne 19.4.2000 reklamovali nejen nesprávné zadlabání zámku dveří, nýbrž i kvalitu jejich opracování. Dne 18.9.2000 byly sice žalobcům dovezeny údajně opravené dveře, avšak tentýž den byla provedena opětovná reklamace vad dodaných dveří a obložek. Sám žalovaný pak připouštěl, že jím provedená dodávka dveří

a obložek trpěla celou řadou vad. Pokud pak žalovaný namítá, že jen některé vady bránily řádnému užívání, nezohledňuje vůbec existenci § 19 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., neboť po uplynutí zákonem stanovené lhůty se považují jakékoliv vady za vady neodstranitelné. Žalobci dále uvedli, že žalovaný účelově hodnotí svědecké výpovědi. V tomto ohledu poukázali na svědeckou výpověď [REDAKCE], který sám uvedl, že pracovníci žalovaného nebyli schopni celou řadu uplatněných vad opravit na místě samém, neboť na to nebyli vybaveni, a že šlo i o vady opravitelné pouze v provozovně. V otázce posouzení důsledků zrušení smlouvy, tj. splnění synallagmatického závazku ve smyslu § 457 obč. z., se žalobci ztotožnili se závěry okresního soudu. Pokud by argumentace žalovaného měla být snad správná, pak by nikdy nebylo možné odstoupit od smlouvy na dodávku oken, dveří, podlah apod., resp. odstoupení by bylo možné, avšak by nemělo žádný význam, neboť poskytnuté plnění by nebylo možno vrátit a tak by se na postavení toho, kdo reklamoval a od smlouvy odstoupil, nic nezměnilo. Takový výklad je nepřipustný. Navrhovali potvrzení rozsudku okresního soudu.

Na úvod je třeba poznamenat, že danou věc bylo třeba z procesního hlediska projednat a rozhodnout - vzhledem k tomu, že rozsudek okresního soudu byl vydán dne 15.2.2005 - podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.3.2005 (tj. přede dnem, kdy nabyl účinnosti zákon č. 59/2005 Sb., kterým se mění občanský soudní řád) - dále jen o.s.ř. (srov. přechodné ustanovení článku II., bod 2 zákona č. 59/2005 Sb.

Krajský soud přezkoumal rozsudek okresního soudu i řízení jemu předcházející (§ 212 a § 212a o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Ze žaloby, resp. její změny, kterou okresní soud připustil při jednání dne 15.2.2005 (k námitce odvolatele nutno uvést, že dle obsahu spisu byl žalovaný seznámen se změněným návrhem právě při zmíněném jednání - viz č.l. 104 spisu) vyplývá, že se žalobci domáhali proti žalovanému vrácení peněžitého plnění v částce 276.000,- Kč s příslušenstvím poskytnutého na zhotovení interiérových dveří a obložek zárubní specifikovaných ve výroku napadeného rozsudku oproti vydání zhotovených věcí žalovanému z titulu zrušení smlouvy (odstoupení od smlouvy), jejímž předmětem bylo zhotovení a dodávka (zabudování) výše uvedených věcí do domu žalobců.

Odvolateli lze dát za pravdu, že úspěch žaloby byl odvislý od průkazu skutečnosti, že účastníci uzavřeli platnou smlouvu o dílo dle režimu občanského zákoníku (při absenci tvrzení, že obě smluvní strany jsou podnikateli a závazkový vztah, který měly v úmyslu navázat, se měl týkat jejich podnikatelské činnosti - srov. § 261 obch. z.), že dílo mělo v záruční době vady (jeho provedení neodpovídalo výsledku určenému ve smlouvě), že žalobci uplatnili práva z odpovědnosti za vady u žalovaného v záruční době, že žalobci uplatněné právo z odpovědnosti za vady (právo na zrušení smlouvy) bylo důvodné (jednalo se o vady, za které žalovaný odpovídal, vyskytovaly se na díle v době uplatnění práva z odpovědnosti za vady a měly takovou povahu, jaká je pro uplatnění žalobci zvoleného práva vyžadována) a že žaloba byla způsobilá vyjádřit vzájemný (synallagmatický) závazek účastníků zrušené smlouvy k vrácení plnění z obou stran.

Podle názoru odvolacího soudu okresní soud provedl ve věci úplné dokazování, důkazy hodnotil jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti (§ 132 o.s.ř.) a na základě nich dospěl ke správnému závěru o skutkovém stavu věci, který v zásadě - s níže uvedeným doplněním týkajícím se posouzení účastníky uzavřené smlouvy - též správně posoudil po právní stránce. Krajský soud proto odkazuje i na správné odůvodnění rozsudku okresního soudu a vzhledem k odvolacím námitkám žalovaného a pro úplnost odůvodnění se ke shora naznačenému okruhu rozhodných skutečností vyjadřuje následujícím způsobem.

Smlouva o dílo je dvoustranný vzájemný závazkový právní vztah, jehož účelem je poskytnout objednateli podle stanoveného zadání dílo za úplatu. Smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel provést na své nebezpečí dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit jeho cenu (srov. § 631 obč. z.). Se zřetelem na takto vymezené podstatné náležitosti smlouvy o dílo nutno uvést, že ze skutkových zjištění okresního soudu i z vyjádření odvolatele při odvolacím jednání je zřejmé, že se účastníci ústně dohodli na dodávce (výrobě a montáži) sporem dotčených dveří a obložek do domu žalobců, že tedy došlo k dohodě o předmětu smlouvy (o díle). Stejně nepochybné je, že smlouva o dílo byla sjednána úplatně (opak netvrdil ani jeden z účastníků), což vyplývá i z doložené složené zálohy na dílo (viz žalovaným vystavené potvrzení č.l. 14 spisu). Naplnění obou podstatných náležitostí tedy umožňuje učinit závěr, že v daném případě byla platně uzavřena smlouva o dílo. S tímto obecným závěrem však nelze při posouzení dané věci vystačit.

Shora dovozená smlouva o dílo mohla mít (z hlediska občanskoprávní úpravy) v zásadě dvě podoby - smlouvu o zhotovení věci na zakázku a smlouvu o opravě a úpravě věci. Ustanovení společná pro oba typy smluv jsou uvedena v § 631 až § 643 obč. z., zvláštní pak v § 644 až § 651, resp. § 652 až § 656 obč. z. Rozlišení obou zvláštních druhů smlouvy o dílo má význam z hlediska obsahu práv a povinností účastníků závazkového vztahu a pro danou věc zvláště pak z hlediska odpovědnosti za vady (jejího rozsahu, délky záruční doby). Při posuzování, zda poskytovaná služba má povahu zhotovení věci na zakázku nebo úpravy věci, je zapotřebí vycházet především z dohody účastníků o předmětu služby a z toho, zda v rámci prováděné služby má být dohodnutá věc teprve vytvořena nebo má být změněna podstata již existující věci, či zda tu uvedená věc již je a má být toliko pozměněna, aniž by se to dotklo její podstaty. V daném případě je z dohody účastníků o předmětu díla patrné, že předmětem smlouvy bylo zhotovení nových věcí na zakázku (v této souvislosti nutno zdůraznit, že šlo o věci přizpůsobené individuálním požadavkům žalobců, které si nemohly obstarat na základě kupní smlouvy) a současně jejich instalace (montáž) do nemovitosti žalobců. Z tohoto pohledu má odvolací soud za to, že zmíněné zhotovení nových věcí jakožto hmotných předmětů svědčí ve prospěch režimu smlouvy o zhotovení věci na zakázku. Pouze v případě montáže uvedených věcí (zvláště pak obložek, které byly pevně spojeny se zárubněmi v domě žalobců) by bylo možno uvažovat o smlouvě o úpravě věci. Na závazky z takto dovozené smíšené smlouvy by bylo v zásadě třeba použít ustanovení zákona upravující závazky, které se smlouvou zakládaly (při absenci jiné dohody). Takový výklad by sice znamenal, že odpovědnost za vady díla nutno posuzovat dle rozdílné právní úpravy, nicméně odvolací soud má zato, že při posouzení dané věci se důsledky odlišné záruční odpovědnostní úpravy (srov. § 646 a § 654 obč. z.) fakticky neprojeví. Pro odvolací soud je v tomto směru základním východiskem úvaha (obdobně jako pro okresní soud), že na sjednané dílo nutno nahlížet jako na jedinou dodávku (jeden závazkový vztah), neboť zhotovené a zabudované interiérové dveře s obložkami ze samotné logiky věci představují z hlediska funkčního a estetického provedení jednotný celek. Tento náhled nutno promítnout i do hodnocení práv z odpovědnosti za vady a důsledků z ní plynoucích (viz odůvodnění níže).

V daném případě okresní soud správně zjistil, že žalobci dne 19.4.2000 reklamovali vady u 13 ks dodaných interiérových dveří, týkajících se špatného zadlabání zámků

a nekvalitní povrchové úpravy s požadavkem na odstranění těchto vad (viz záznam č.l. 13 spisu). Je nepochybné, že se jednalo o výrobní odstranitelné vady věcí vyrobených na zakázku, což potvrzují i závěry znalce [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] (viz jeho znalecký posudek č.l. 56 - 69 spisu), a proto odpovědnost za tyto vady, jejichž existenci sám žalovaný nezpochybnil, nutno posuzovat z hlediska právní úpravy smlouvy o zhotovení věci na zakázku, která stanoví záruční dobu v délce 6 měsíců plynoucí ode dne převzetí věci (srov. § 646 a § 647 obč. z.). Při nesporném zjištění, že dílo bylo předáno počátkem prosince 1999 tedy nutno dovodit, že reklamace byla uplatněna v záruční době. Z dalšího obsahu spisu (správných skutkových zjištění okresního soudu) je nepochybné, že vedle výše vymezených vad byli žalobci dne 19.4.2000 reklamováni i vady u zbývajících interiérových dveří (např. opět chybné zadlabání zámků, nekvalitní povrchová úprava, otvory na kliku mimo osu) a obložkách zárubní (např. na prasklé obložky). Jejich reklamaci i existenci potvrdil pracovník žalovaného [REDAKCE] [REDAKCE] v předávacím protokole z 18.9.2000 (viz č.l. 12 spisu) a dále rovněž ve své svědecké výpovědi (viz č.l. 79 - 80 spisu). Rovněž v tomto případě byly vytýkané vady vadami zjevně výrobními, a proto i ve vztahu k nim lze uvažovat - při aplikaci režimu smlouvy o zhotovení věci na zakázku - o řádné a včasné reklamaci. O včasném uplatnění práv z odpovědnosti za vady nemá odvolací soud pochybnosti ostatně též proto, že sám žalovaný hovořil, byť zcela obecně, o opravě určitých vad díla (bez bližšího vymezení) již dva měsíce po realizaci dodávky (viz dopis žalovaného z 12.10.2000, č.l. 35 spisu), což koresponduje i tvrzení žalobců, že vady díla byly ústně reklamovány ještě před tím, než část vadné dodávky odvezli do provozovny žalovaného.

Z hlediska skutkového je dále podstatné, že žalovaný výše vymezené vady, resp. přinejmenším jejich část, neodstranil. V tomto ohledu nutno zdůraznit, že žalovaný sice namítal, že provedl opravu dveří dopravených do jeho provozovny dne 19.4.2000 (tyto dveře byly žalobcům předány - vráceny až 18.9.2000), avšak ve své vlastní korespondenci adresované žalobcům nadále připouštěl existenci vad dodaných výrobků (viz dopisy žalovaného z 12.10.2000 a 24.10.2000, č.l. 35 a 7 spisu). Skutečností je, že žalovaný vady díla neodstranil ani v žalobci dodatečně stanovených lhůtách (viz jejich dopisy z 21.9.2000 a 17.10.2000, č.l. 8 a 10 spisu), načež žalobci následně i s odkazem na ustanovení § 19 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb. od smlouvy o dílo odstoupili (viz dopis žalobců ze 30.10.2000, č.l. 5 spisu), čili uplatnili

nárok na zrušení smlouvy. Právo na zrušení smlouvy je v případě smlouvy o zhotovení věci na zakázku upraveno v § 648 odst. 2 obč. z. Citované ustanovení uvažuje s tímto právem mimo jiné u vad, které nelze odstranit a které brání tomu, aby věc mohla být podle objednávky řádně užívána jako věc bez vady. Žalobcům lze dát za pravdu, že na žalovaného jako podnikatele dopadá režim zákona č. 634/1992 Sb., který v § 19 odst. 3 stanoví, že reklamace včetně odstranění vady musí být vyřízena bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne uplatnění reklamace, pokud se prodávající se spotřebitelem nedohodne na delší lhůtě. Po uplynutí této lhůty má spotřebitel stejná práva, jako by se jednalo o vadu, kterou nelze odstranit. V daném případě pro naplnění dikce shora citovaného ustanovení zákona o ochraně spotřebitele postačovalo zjištění, že žalovaný neodstranil vady díla ve shora zmíněné třicetidenní lhůtě plynoucí od včas uplatněné reklamace dne 19.4.2000 a tudíž se tyto vady staly vadami subjektivně neodstranitelnými. Námitka žalovaného, že žalobci dne 18.9.2000 neumožnili odstranění vad, je z pohledu shora uvedeného výkladu bezvýznamná. V této souvislosti možno dodat, že žalovaný měl k odstranění vad dostatečný časový prostor i nad rámec shora uvedené lhůty. Další časový prostor k odstranění vad byl žalovanému poskytnut v dodatečně stanovených lhůtách (viz odůvodnění shora). Existence subjektivně neodstranitelných vad však sama o sobě nemohla vyvolat platné zrušení smlouvy. Další nezbytnou podmínkou byla skutečnost, že zmíněné vady brání v užívání věci jako věci bez vady (smluveným způsobem nebo jinak řádně). Takovými vadami byly především vady výrobní popsané ve shora zmíněném znaleckém posudku ■■■■■, které svou povahou vylučovaly či omezovaly funkčnost dveří a obložek. Zde je možno jmenovitě poukázat například na několikrát popisované nedostatečné zadlabání zámku a osazení protiplechu zámků, které měly za následek drhnutí dveřních křídel při zavírání či nemožnost zavření dveří v místě protiplechu (drhnutí dveří o protiplech). Veden těmito zjištěními tedy rovněž odvolací soud dospěl k závěru, že průkaz neodstranitelných vad, které bránily v užívání díla jako díla bez vady, legitimoval žalobce ke zrušení smlouvy o dílo. Odvolací soud pochopitelně nepřehlíží, že naplnění odpovědnosti za vady (dle režimu smlouvy o zhotovení věci na zakázku) se upínalo pouze k části díla (nikoli ke všem dveřím a obložkám). Navzdory tomu je přesvědčen (narozdíl od odvolatele), že shora nastíněná povaha díla, resp. požadavky na něho obecně kladené, nedovoluje posuzovat vadné části díla nezávisle (samostatně) od zbývajících částí díla, nýbrž je třeba přisvědčit názoru, že dílo buď obстоjí jako celek

nebo nikoliv. Tomuto přístupu nepochybně odpovídá, aby se uplatněné právo z odpovědnosti za vady části díla vztahovalo na celé dílo. Takový výklad ostatně koresponduje zásadě ochrany spotřebitele, na němž lze stěží požadovat, aby odpovědnostní důsledky byly vyvozovány pouze z vadné části díla, když tato část díla je z hlediska shora vymezené povahy díla (funkčnost a estetické provedení) neoddělitelná od celku.

Vycházejí ze závěru, že žalobcům svědčilo ze zákona právo na zrušení smlouvy o dílo a svým úkonem také dosáhli zrušení smlouvy, bylo zapotřebí posoudit jeho právní následky. Zrušením smlouvy vzniká mezi účastníky synallagmatický právní vztah z bezdůvodného obohacení, podle něhož je každý z účastníků smlouvy povinen vrátit druhému účastníku vše, co mu bylo podle ní plněno (§ 457 obč. z.). Má-li být vydáno vše, co bylo nabyto bezdůvodným obohacením, znamená to, že má dojít k navrácení v předešlý stav. Není-li to dobře možné (např. v mezidobí byly zničeny, spotřebovány věci, které byly jako předmět bezdůvodného obohacení získány), musí být poskytnuta peněžitá náhrada jako ekonomická protihodnota toho, co nemůže být vydáno. Při úvaze o tom, zda je dobře možné vydání toho, co bylo neoprávněně získáno, je třeba přihlížet ke všem důsledkům tohoto navrácení v předešlý stav, a to zejména z hlediska hospodárnosti, aby totiž k němu nedocházelo za cenu znehodnocení, nebo dokonce zničení věcí, jež by jinak mohly sloužit svému účelu tam, kde jsou umístěny (zabudovány), a aby také nedocházelo k dalším nákladům, jež by bylo třeba vynaložit na demontáž vrácených věcí.

V daném případě žalobci v duchu výše uvedených zásad přicházejí se žalobou, v níž je vyjádřena vzájemná vázanost plnění obou účastníků. Požadavek žalobců na vrácení poskytnutého peněžitého plnění (záloha na dílo) pochopitelně problémy nečiní. Odvolatel však zpochybňuje faktickou i právní možnost splnění vzájemné povinnosti žalobců, tj. vydání plnění (díla), které přijali. Ve světle shora podaného výkladu o vydání bezdůvodného obohacení nutno předeslat, že zničení, poškození či znehodnocení dveří a obložek nebylo v projednávané věci tvrzeno ani jinak nevyšlo najevo. Potud zde tedy není dán důvod nesplnění restituční povinnosti žalobců. Další významnou otázkou pro posouzení splnění vzájemné povinnosti žalobců je otázka, zda je vydání zhotovených věcí, a to zejména obložek, fakticky dobře možné, a to se zřetelem na jejich případné znehodnocení či dokonce zničení (při demontáži). Na tomto místě nutno

akcentovat, že dle žalobního žádání i výroku soudu jsou to žalobci, kdo ponese plnou odpovědnost za demontáž a vrácení zhotovených výrobků i náklady s tím spojené. Je tedy na žalobcích, aby zvolili takovou techniku demontáže, aby věci byly vráceny v nepoškozeném stavu. Nesplnění tohoto požadavku, byť pouze v části plnění, by pro ně mělo negativní důsledky v případném vykonávacím řízení (§ 262 o.s.ř.). Odvolací soud se ztotožňuje s názorem okresního soudu, že v daném případě není namístě zkoumat, zda se dílo, příp. jeho část, stalo součástí nemovitosti žalobců. Možnost vrácení zabudovaných věcí nutno zkoumat ze shora naznačených hledisek, nikoliv z hlediska toho, zda se staly či nestaly součástí jiné věci. Dále nutno připomenout, že ze shora podaného výkladu je patrné, že to byl žalovaný, kdo poskytl vadné plnění a přivodil tento spor. Z tohoto důvodu by bylo zcela protismyslné (v rozporu se zásadou ochrany spotřebitele), aby poškozeným spotřebitelům bránil shora uvedený argument, který by měl jinak z povahy věci sloužit k ochraně vlastnického práva k jejich nemovitosti, v navrácení poskytnutého plnění.

Se zřetelem na kladné posouzení žalobci uplatněného nároku z odpovědnosti za vady díla i oprávněnosti žaloby z hlediska splnění vzájemné restituční povinnosti krajský soud rozsudek okresního soudu jako věcně správný dle § 219 o.s.ř. potvrdil, a to včetně správného nákladového výroku, který odpovídal zásadám ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.

Rovněž v odvolacím řízení žalovaný nebyl úspěšný, a proto mu právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nepřísluší. Úspěšným žalobcům byla přiznána náhrada nákladů řízení podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. Jedná se o náhradu odměny advokátního zastoupení ve výši 42.770,- Kč (zvýšené o 20 %) dle § 1, § 2, § 3 odst. 1, § 10 odst. 3 a § 17 odst. 2 vyhlášky č. 484/2000 Sb., náhradu dvou režijních paušálů po 75,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), náhradu cestovních výdajů advokáta žalobců (za použití osobního automobilu) ve výši 838,50 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a § 7 zákona č. 119/1992 Sb. o cestovních náhradách a náhradu částky odpovídající dani z přidané hodnoty z výše uvedené odměny a náhrad ve výši 8.314,50 Kč dle § 137 odst. 3 o.s.ř. Náklady odvolacího řízení v celkové výši 52.073,- Kč je žalovaný povinen nahradit žalobcům v zákonné třídní lhůtě k rukám jejich advokáta (§ 160 odst. 1 a § 149 odst. 1 o.s.ř.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku není přípustné ani dovolání, ledaže by dovolací soud dospěl k závěru, že toto rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam a dovolání účastníka, podané ve lhůtě dvou měsíců prostřednictvím Okresního soudu ve Svitavách k Nejvyššímu soudu ČR v Brně, by sám připustil.

V Pardubicích dne 20. dubna 2006

JUDr. Bořivoj Hájek, v.r.
Předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

